

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 30 Ekim 2024
Sayı : 611

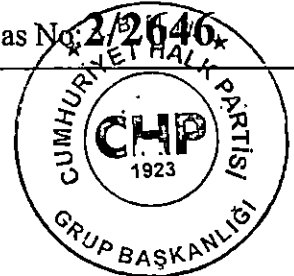
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim
gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Gülizar BİÇER KARACA
TBMM Başkanvekili
Denizli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 30-10-2024	Esas No: 2/2646

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
3 0 Ekim 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
3 0 Ekim 2024
No: 1521714

GEREKÇE

Bireylerin temel hak ve özgürlüklerine erişim engellerinin ortadan kaldırılmasının yanı sıra, yaşadıkları hak ihlallerinin önlenmesi noktasında devlete görev ve sorumluluklar düşmektedir. Kadının insan hakları bağlamında değerlendirildiğinde uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuatta da toplumdaki derin eşitsizlik ve ayrımcılığı önleyici hükümler yer almasına rağmen kız çocuklarının ve kadınların yaşam hakkı ihlalleriyle sonuçlanan hak gasplarının ve mağduriyetlerinin önlenemediği açıktır.

Kamu düzeni, en genel haliyle bir toplumu oluşturan kurum ve bireylerin bütünsel ilişkisi sonucunda yürütülen kurallar bütünüdür. Siyasi, beşeri, ekonomik ve sosyal haklar ile ödevlerin tesis edilerek toplumsal düzenin devamlılığı anlamına gelmektedir. Kamu düzeni, esas itibariyle kanun koyucu iradeye, yürütmeye ve yargı yetkisini kullanan mahkemelere bireysel özgürlükleri koruma ve yürütülen kurallara istisna yetkisini vermekle kalmaz, kamu düzeninin sağlanması da birincil olarak devletin ana görevidir.

Kadınlara yönelik her türlü şiddet ve aile içi şiddetin önlenebilmesi adına alınacak tedbirler ve izlenecek yol haritasının bütüncül bir bakış açısıyla belirlenerek uygulanması esnasındaki birinci sorumluluk devlete aittir. Öyle ki güvenlik unsuru, kamu düzeninin ayrılmaz bir parçası olduğuna göre, kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmemesi, kamu düzeninin güvenlik unsurunun pratikte uygulanmadığı anlamına gelmektedir. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinin esası, şiddeti önleyici politikaların belirlenerek yasa yapma süreçlerinin etkin şekilde çalıştırılmasıyla, yasaların etkin olarak uygulanmasıyla sağlanabilir.

Türkiye, Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ve 45 ülke tarafından imzalanan İstanbul Sözleşmesi'ni 11 Mayıs 2011'de imzalayarak 24 Kasım 2011'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylamıştır. Acıdır ki, İstanbul'da yazılıp imzaya açılan ve bu mahiyette sözleşmeye en büyük şehrinin adını veren Türkiye Cumhuriyeti, 20 Mart 2021'de tek taraflı olarak ve Cumhurbaşkanı'nın tek imzasıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmiştir. Başta kadınlar olmak üzere toplumun farklı kesimlerinin güçlü itirazlarına rağmen karardan hala dönülmemiş olması, şiddetle bütüncül mücadeleden geri adım olarak tarihsel kırılma noktasıdır.

Kadına yönelik artan şiddet, cinayet ve çocuk istismarları, yeniden gözden geçirilmeyi ve somut adım atmayı zorunlu kılan olgulardır. Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 8 Mart 2012 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve 20 Mart 2012'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ne var ki kadına yönelik şiddet, yasa yapma süreçlerinin toplumsal ihtiyaca uygun şekilde yürütülmesiyle

önlenememekte, pratikte şiddeti önleyici mekanizmaların; kolluk ve yardımcı birimlerin de aynı hassasiyeti gözeterek yasaya uygun uygulamalar yürütmeleri gerekmektedir.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı tarafından hazırlanan Kadınların Adalete Erişimi Raporu'nda da yer verildiği üzere; şiddete maruz bırakılan kadınların bu döngüden çıkabilmesinde, başvurudan tebligata, gizlilik kararlarından koordinasyona, adli yardımdan karşı karşıya kaldıkları keyfiyete zor ve yıpratıcı, çoğu zaman caydırıcı süreçler yaşamaktadır. "Verilen gizlilik kararlarında, gizlilikten yararlanan kadınların tebligat adresi ŞÖNİM olarak belirlenmektedir. Kadınlar, yaşadıkları ilçedeki kaymakamlığa sosyal yardım başvurusunda bulunduklarında ise adresleri söz konusu ilçe sınırları içinde görünmediğinden sosyal yardım talepleri reddedilmekte, itiraz üzerine uzun prosedürlere tabi tutulmaktadır. Gizlilik tedbiri içeren kimi kararlarda, dilekçelerde talep edilmesine rağmen kadınların ikametgâh adresleri ŞÖNİM olarak belirlenmemektedir. Uzaklaştırma kararı defalarca ihlal edilen kadınların şikâyetleri ilgili yasal merciler tarafından dikkate alınmadığı gibi, 6284 sayılı Kanun'un kendilerini ve beraberindeki çocukları koruyabilmek ve güvenli bir hayat sürdürebilmek için yaptıkları gizlilik kararı başvuruları da keyfî biçimde reddedilebilmektedir."

Kadınlar, şiddete maruz bırakıldıkları erkeklerden saklanmak, gizlenmek, kaçmak zorunda kaldıkları hatta şiddetten uzaklaşmaya çalışırken hayatlarını kaybedebildikleri güvenceden yoksun destek mekanizmalarından yoksun bırakılmaktadır. Mağdur ya da şikayetçi olan kadının kimlik ve adres bilgilerinin açık olması kadınları açık hedef haline getirmektedir. Şüpheli ve sanıktan gelen tehlikelerin karşısında kadınlar savunmasız kalmakta ve haklarını gasp edildiği bir yaşama, adaletsizliğe maruz bırakılmaktadır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yarattığı hasarın sonlandırılarak, bütüncül politikalar hayata geçirmek, destek mekanizmalarıyla kadınları güçlendirmek ve şiddet döngüsünü kırmak sadece kadınlar değil tüm toplum için elzemdir. Koruma taleplerine, defalarca yaptıkları başvurulara rağmen yaşan hakından yoksun bırakılan kadınlar ve kız çocuklarının yaşadığı sorunların bu toplumun gerçeği olmaktan çıkmasında yasa yapıcılara düşen sorumluluk gereği, mağduru koruma temelli tutum ve anlayışa ihtiyaç ortadadır.

İşbu teklifle; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ve kamunun sağlığına karşı suçlar ile 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında işlenen suçlarda, mağdur ve şikayetçinin istemi üzerine soruşturma ve kovuşturma aşamalarında kimlik ve adres bilgilerinin gizli tutularak şüpheli ve sanıktan gelebilecek tehlikelere karşı korunması amaçlanmaktadır.

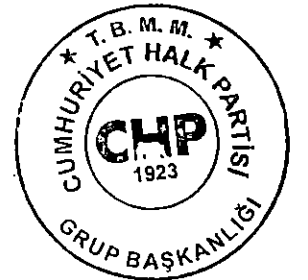

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ve kamunun sağlığına karşı suçlar ile 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında işlenen suçlarda, mağdur ve şikayetçinin istemi üzerine soruşturma ve kovuşturma aşamalarında kimlik ve adres bilgilerinin gizli tutularak şüpheli ve sanıktan gelebilecek tehlikelere karşı korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/12/2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 236 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“236/A- Mağdur ile şikayetçinin korunması

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ve kamunun sağlığına karşı suçlar ile 08/03/2012 tarih ve 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında verilecek tedbirlere ilişkin olarak mağdur ve şikayetçinin istemi üzerine kolluk ifadesinde ve savcılıkça soruşturma aşamalarında kimlik ve adres bilgileri gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin mağdur ve şikayetçinin istemi üzerine ayrı bir adres tespit edilir. İkinci bir adres belirtilmemesi durumunda tebligatlar Şiddet İzleme ve Önleme Merkezi'ne yapılır. Mağdur ve şikayetçi, kovuşturma aşamasında da kimlik ve adres bilgilerinin gizli tutulmasını hakimden isteyebilir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

